

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Procvratoribvs. Titvlvs XXXVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

visitatione esse substractos, nec transactio subsequens eos poterat a tanto crimine inobedientia relaxare.]

CAP. VI.

Iudex potest & debet se interponere pro transactione inter partes faciendam, praterquam in casibus, in quibus iura hoc non admittunt, ut super matrimonio. hoc dicit.

Honorius tertius I. tituli sancta Praxedis Presb. cardin.

EX parte tua: [1 & infra.] Poteris etiam a componendum interponere a partes tuas, & interdum aliquid severitati detrahere, prout (statu Imperii & excedentium multitudine, provida deliberatione pensatis) videris expedire: exceptis nimirum casibus, qui compositionis, seu dispensationis b remedium non admittunt, utpote conjugii sacramentum, quod cum non solum apud Latinos & Gracos, sed etiam apud fideles & infideles existat c, a severitate canonica circa illud recedere non licebit. In his vero, super quibus non invenitur expressum procedas (aquitate servata) semper in humaniorem partem declinando, secundum quod personas & causas, loca & tempora postulare videris.

[1 Fuit propositum coram nobis quod nonnulli Graci sicut sacros ordines a non suis Episcopi receperunt, quidam etiam excommunicati celebrant in ecclesiis interdictis, & Gracu ritibus pertinaciter inhaerentes, in nullo volunt Latino obedire prelati. Praterea quidam Graci & Latini Episcopi consecrationes faciunt in alienis Episcopatus, & decimas percipiunt in eisdem in Episcoporum eorundem locorum prajudicium & gravamen, licet Episcopi Gracorum nec percipere decimas, nec consecrationes hujusmodi consueverint celebrare. Ad hac laici Graci uxores suas secundum motum propria voluntatis dimittere, alias superducere non verentur, ac operari dominicu ac festivu diebus quemadmodum in profestu. Porro quidam barones & milites tam Latini quam Graci Abbatis & ecclesiarum alias cum hominibus & bonis aliis eorundem contra justitiam detinentes, decimas non exsolvunt, & alias solvere recusantes, in suo errore defendunt: est pro hu & alius excessibus seratur in eosdem sententia excommunicationis, eam in antmarion suarum periculum & aliorum scandalum vitpendunt. Vnde a nobis postulas edoceri quid tibi agendum sit, & qualiter Metropolitanus puniendus sit, qui quibusdam eundi cum mercibus in Alexandria contra statutum concilii generalis licentiam tribuere de factu non expavit. Nos igitur c. r. i. ref. ut cum iura canonica & civilia edita sunt sere in omnibus hu articulis prorsus procedas in his secundum canonicas & legitimas sanctiones.

DE POSTVLANDO.

TITVLVS XXXVII.

CAP. I.

Clericus, in sacris vel minoribus beneficiatus, in seculari foro postulare non debet, nisi pro se, vel sua ecclesia, vel miserabilibus personis.

Ex concilio Lateranensi d.

Clerici e in subdiaconatu, & supra, & in ordinibus quoque minoribus, si stipendiis ecclesiasticis sustententur f, coram seculari iudice advocati in negotiis secularibus fieri non presument: Nisi propriam causam, vel ecclesie suae fuerint persecuti, aut pro miserabilibus forte personis, quae proprias causas admistrare non possunt. Sed nec procuratores villarum, aut iurisdictiones etiam seculares sub aliquibus Principibus & secularibus viris, ut iustitiarum eorum fiant, quicquam clericorum exercere presumat.

a L. 2. §. post. De novi op. nunc. & 90. dist. per tot. b Perpetuam in impressu dispositionem. c Vid. Tur. Crem. 28. q. 1. in summa. d Cap. 12. sub Alexandro III. e Cap. 1. eod. tit. in 1. compil. f Infero ergo, quod media cogit & postulare poterit. l. 1. & ibi Bart. c. de patr. qui fil. distr.

CAP. II.

Canonici regulares postulare non possunt sicut monachi, nisi pro utilitate ecclesie, vel sui monasterii, & precepto Abbatis. Innocentius III. Compostella Archiepiscopo.

EX parte tua nobis fuit propositum, quod quidam canonici regulares non solum in ecclesiasticis, verum etiam in forensibus causis presument ad vocati officium exercere. Cumque obicitur eis a, quod non debent esse forensis, vel ecclesiastici negotii susceptores vel executores, nisi forte id monasterii exposcat utilitas, Abbatibus nihilominus impetrante, ad suam proponunt insolentiam b excusandam, quod capitulum illud, per quod praedicta prohiberi videntur, de monachis, non de canonicis regularibus loquitur manifeste. Vnde consultationi tuae taliter respondemus, quod idem iudicium de canonicis regularibus, quod & de monachis, quantum ad supra dicta, eadem observandum, licet de monachis in canone specialiter sit expressum.

Se summas.

CAP. III.

Gregorius IX.

Cum sacerdotis sit officium c nulli nocere, omnibus autem velle prodesse: non nisi pro seipso, vel ecclesia sua, vel (si necessitas imminet) pro personis conjunctis, aut miserabilibus sibi licitum est postulare: & infra. Clericus autem qui contra ecclesiam, a qui beneficium obtinuit, pro extraneis advocatus vel procurator esse praesumit d, tanquam ingratus potest (maxime si clericus sit ejusdem ecclesie) beneficio hujusmodi spoliari.

DE PROCVRATORI- bus.

TITVLVS XXXVIII.

CAP. I.

Non auditur quis tanquam aliter procurator, nisi habeat mandatum legitimum factum.

Gregorius Maximus Salonenf. Episcopo.

Lia e quidem [& infra.] Scripsisse te quibusdam f, competimus, quod praedictos viros g tunc ad causam non miseris, & ideo, quae cum ipsis facta sunt subsistere non debere: sed & Thomas sibi hoc a te dictum perhibuit: ex quo nec praesentium portitoribus iudicavimus esse credendum b, ne de ipsis similiter diceretur. Quia ergo hoc caventes nos esse praemonuit, instructam personam cum mandato legaliter factu, & Presbyterorum, seu Diaconorum testimonioque subscriptionibus roborato, gestis quae ex more iudicio transmittit: ut quicquid cum ea actum fuerit iure subsistat.

CAP. II.

Non valet sententia, etiam expensarum condemnatoria, lata contra absentem ex probabilis causa legitime per nuncium excusatum, h. d. quantum ad verum intellectum.

Alexander III.

Verelam f A. clerici accepimus: [1 & infra.] Mandamus, quatenus si constiterit vobis, quod Vigor

a Concil. Trident. sess. 22. de reform. cap. 1. b Eadem vox sup. de suppl. negl. prat. cap. 2. & fortassis leg. insipientiam, ut ibi notari: vel dic. insipientiam, id est, insciam. c Haec vox, officium, in multis deest, & super verbo, sit, haec habetur expressio, id est, interstet, nec habetur in cap. deniq. l. 4. g. s. unde sumitur. d praesumpserit. e Cap. 1. eod. tit. in 1. compil. f al. quibus nostris. g alias nunc. h Vid. l. non solum. §. qui absentem. & ibi Bart. ff. eod. i Cap. 1. eod. tit. in 2. compil. Episcopo.

Episcopus, prefatum A. in restitutione expensarum, pro nulla alia rationabili causa condemnauerit, nisi pro eo tantum, quod termino constituto ad eius presentiam non accessit, infirmitate detentus a, cum non possit quis cogi, nisi velit in gravibus causis procuratorem constituere, & ipse ad probandum infirmitatem suam, Presbyterum & Diaconum destinaverit, eum absolvere ab eadem sententia minime differatis.

[1 Quid extra ven. f. n. Vigor. Episcopus causam qua vertitur inter ipsum & Sabini Episcopum super ecclesia de Eubet. de mandato nostro suscepisset sine debito terminandam: tamen quia idem termino constituto suam ei exhibere presentiam non potuit, pro quod erat infirmitate gravatus, sicut per quendam Presbyterum & Diaconum, quos ad presentiam ipsius Episcopi miserat, petens erat probare: eundem A. in restitutione expensarum, quas R. Laxon. Archidiaconus, pro ipsa causa ad diem ipsum tunc veniendo eodem condemnauerit.

CAP. III.

Sententia lata cum procuratore revocato, & de hoc certificato, non producat domino. b. d. secundum communem intellectum.

Clemens III.

EX insinuatione b Archidiaconi Sagin. accepimus, quod cum inter ipsum & magistrum G. super quadam prebenda Lexo. ecclesie controversia mota fuisset: [1 & infra.] Licet ab eodem Archidiacono procuratori duo clericis presentibus expresse fuisset inhibendum, ne causa cognitionem susciperet: ipse nihilominus in causa procedens, sententiam contrariam reportavit. Ceterum, quia alter de predictis clericis dicitur obiisse, mandamus, quatenus si per Archidiaconum & superstitis clerici juramentum constiterit de premissis c, sententia contra eum lata nequaquam obstante, predicta prebenda possessionem, cum fructibus inde perceptis (si eius restitutioni aliud canonicum non obstat) auctoritate nostra restitui faciat eidem. Restitutione vero facta, si Archidiaconus ipse suam canonicam institutionem probare poterit, ipsam ratam permanere appellata postposita decernatis.

[1 Eadem magistro propter hoc ad sedem Apostoli, accedenti C. de Com. procuratorem ipsius Arch. se gerens ad illam causam constitutum cum quibusdam literis de ratificatione, prout decebat, se opposuit. Cum autem aliquantulum in causa cognitione processum fuisset.]

CAP. IV.

Rescriptum super consecratis iudicis impetratum a procuratore revocato, & de hoc certificato non valet, nec processus, vel sententia lata per ipsum, si revocatio per venit ad adversarium. b. d. secundum glossam.

Innocentius III. Babilon. & Catalan. d. Episcopus.

IN nostra presentia Tullen. e Episcopus est conque- ritus, quod cum ad causam, quae inter ipsum f & Decanum Tullenf. super dilapidatione, excommunicatione, & perjurio, ac quibusdam aliis criminibus g vertebatur, T. & G. Presbyteros procuratores instituens, ipsos ad sedem Apostoli am duxerit destinandos, cum de ipsorum fide postmodum ritubasset, mandatum quod eis dederat, intra modicum temporis spatium revocavit: sed ipsi licet mandati literas revocatorias recepissent, nihilominus in negotio processerunt, & pro procuratoribus se gerentes, cum adversario ingressi iudicium, cum eo ad Parisiens. Archidiaconum & collegas suos in eiusdem praedictum nostras literas impetrant: [1 & infra.] Cumq; praedictus Episcopus ad pro-

a Vid. l. quasitum. arg. a contrario sensu, ff. de re iud. b C. 3. eod. tit. in 2. compil. c Vid. l. in bona fidei. C. eod. & l. admo. vendi. ff. eod. d al. Catalan. e C. 1. eod. tit. in 3. compilat. f Episcopus legitur in impressis, & male: antiqui omnes habent, ipsam. g Vox, criminibus, deest in omnibus antiquis.

bandum, quod falsi procuratores fuerant, ab ipsis iudicibus inducias postulasset, ipsi exceptionem oppositam inutiliter & supervacua reputantes, ad probationem ipsius dilationem concedere noluerunt: propter quod ad appellationis beneficium convolvavit. Sed iidem nihilominus lite non contestata, & juris ordine pretermisso, testes contra eum recipere praesumpserunt, ipsum a Tullenen. ecclesia per sententiam removendo. Nos vero, licet vix fidem adhibere poterimus, quod dicti iudices, utpote viri literati, providi & honesti, taliter processissent, maxime cum in sua relatione, quam ad nostram presentiam transmisere, de huiusmodi exceptione nullam fecerunt mentionem: quia tamen Episcopus per viros religiosos, providos & honestos, de quibus non est verisimile, quod sua salutis oblit, ac juramenti religione contempta, falsum testimonium tulerint: nobis fecit super his, quae sunt proposita, plenam fidem, attendentes etiam, quod falsi procuratoris exceptio non solum ante sententiam, verum etiam postea potest objici a: utpote qua probata iudicium nullum, & nullius momenti controversia reputatur, processum supradictorum iudicum sententialiter duximus irritandum.

[1 Quoniam citatio, licet eidem Episcopo minime fuerit presentata, cum tamen ad eius notitiam devenisset quod existem erat causa commissa, quae inter ipsum & dictum Decanum & Archidiaconum vertebatur ad eorum presentiam venire properavit.]

CAP. V.

Si agitur de adulterio coram iudice seculari ad poenam legalem, non intervenit procurator: secus si coram ecclesiastico ad separationem.

Idem Brixien. Episcopo.

TVX fra. b & infra. c Consult: tux taliter respondemus, quod si vir adculat uxorem de crimine adulterii coram iudice seculari ad poenam legitimam infligendam, quia tunc inscriptionis vinculum debet adripere, seque ad poenam talionis adstringere: non per procuratorem, sed per ipsum presentem oportet praentialiter adculare. Si vero vir adculare velit uxorem de adulterio coram ecclesiastico iudice, ut ab eius cohabitatione discedat, quia tunc est forsitan oporteat eum inscribere, ut designet in scriptis nomen, locum & tempus, & omnia quae comprehenduntur in lege civili d: ad talionem tamen non debet se aliquatenus obligare: ne forte cum in probatione defecerit, intentionis suae consequatur effectum: sustineri potest, si necessitas id postulaverit, ut per procuratorem adculer, quoniam huiusmodi accusatio, etsi de crimine fiat, non est tamen criminalis, sed quasi mixta inter civilem & criminalem, quanquam presentia principalium personarum securius procedatur.

CAP. VI.

Qui de mandato domini causam procuravit, ab eo repetit expensas propter hoc factas.

Idem.

CVm pro e causa quae inter G. & F. Gabilonen. f ecclesiae Archidiaconus vertebatur: [1 & infra.] Dif. v. mandamus, quatenus expensas Archidiacono restitui faciat, si legitime probare potuerit se de mandato capituli suscepisse praedicta negotia promovenda, & propter hoc ad sedem Apostoli accessisse.

[1 Procuratores utriusque partis ad n. presentiam accessissent, Archid. f. procurator proposuit quod a bo. me. Pp. p. n. confirmatio- nis literas impetravit, sub quibusdam constitutionibus ecclesiae de communi assensu capituli constitutus, ex quarum inobservantia ecclesia

a Vid. l. licet. C. de iudic. b C. 2. eod. tit. in 3. comp. c C. rna. infr. de sponsal. est pars huius c. d Vid. l. libellorum. ff. de accu. & leg. prator ed. xii. & ibi Barr. ff. uti poss. e C. 1. eod. tit. in 4. comp. f al. Gabilon. al. Gabiloni.

debito servitio fraudaretur, petebat itaque procurator pro Archidiacono memorato causam committi, & confirmari constitutiones predictas, & ea restitui qua ad utilitatem ipsius ecclesie coactus fuerat expendisse. & infra.]

CAP. VII.

Universitas etiam scholarium potest ad agendum & defendendum procuratorem constituere.

Idem scholaribus Parisien.

Quia in causis, quae contra vos, & pro vobis moventur, vestra universitas ad agendum & respondendum commodè interesse non potest, postulatis à nobis, ut procuratorem instituere super hoc vobis de nostra permissione liceret. Licet igitur de iure communi a hoc facere valeatis, instituendi tamen procuratorem super his auctoritate praesentium vobis concedimus facultatem.

CAP. VIII.

Si citatus ad totam causam constituit procuratorem, quem postea revocat, potest nihilominus contra eum procedi, in quantum status causae pariter sine alia citatione, h. d. quo ad intellectum.

Honorius III. b. Episcopo Egitanensi c.

Avditis & intellectis, quae super delegatorum nostrorum processibus fuere proposita, processus ipsos, & quaecunque secuta sunt ex eis vel ob eos, noveris nos irrita iudicasse, non obstantibus literis, quas de revocatione d. mandati procuratori suo Colubrienf. Episcopus destinavit: cum anequam ad illum litera huiusmodi perveniret, fuisset super eisdem processibus hinc inde conclusum. Ceterum memoratum Colubrienf. Episcopum, qui procuraverat totum negotium ad examen sedis Apostol. advocari, & postmodum mandatum factum procuratori non sine nostro contemptu, & tuo dispendio revocavit, condemnandum tibi duximus in expensis, quas fecisti à tempore, quo ad procuratorem ipsius revocatoria litera pervenerunt, & facies etiam usque quo per se idem Episcopus, vel per procuratorem idoneum se nostro conspectui praesentabit, in principali negotio legitime processurus.

CAP. IX.

Procurator Episcopi causas Episcopatus agit & defendit, licet non fuerit datus sub nomine syndici vel auctoris.

Idem M. & R. canonicis Mutinen.

Petitio vestra nobis exhibita continebat, cum Mutinen. Episcopus in Livoniam profecturus, vos vicarios & procuratores suos constituit generales, vobis volentibus agere contra detentores bonorum Episcopi Mutinen. vel contra illum agentibus respondere: frequentè opponitur, quòd facere non potestis, pro eo, quòd in instrumento vicariae, sive procurationis huiusmodi non exprimitur, quòd Episcopus ipse constituit vos syndicos vel auctores: [1 & infra.] Nos igitur ex tenore ipsius instrumenti liquidò cognoscetes, quòd intentio fuit ipsius Episcopi dare vobis agendi & respondendi pro ipso liberam potestatem, exceptionem huiusmodi penitus reprobamus.

[1 Unde humiliter postulatis, ut cum per exceptiones huiusmodi frequentè impediatur utilitas Episcopi supradicti, super hoc providere salubriter designemur.]

CAP. X.

Providere debet iudex, maxime in causa matrimoniali, quòd constitutus procuratorem gaudeat plena libertate.

Gregorius IX. nobili viro Vbaldo h. civi Pisano.

Accedens ad Apostol. sed. & infra. Mandamus, quatenus D. nobilem mulierem, quae sub tua potestate

a Vide Hora. Luc. trañ. de privil. scol. privil. co. b In aliquot, Innoc. III. c al. Egitanensi. d recusatione. e quousq. f preponitur, in aliquot antiq. g In multis antiq. est dictio, Episc. h Vmbaldo.

teneretur, plenè restituis libertati, faciens ipsam ad actum de Massa Lucanae diocesis securè perducere, ut existens ibidem libera, procuratorem libere ordinare valeat, qui suam coram nobis iustitiam prosequatur. Tu ergo super sponfalibus, quae inter natam tuam & filium ejusdem nobilis contracta proponuntur, procuratorem idoneum ad praesentiam nostram mittas, qui ad agendum & respondendum plenam habeat potestatem.

CAP. XI.

Si procuratori generali denegantur inducia ad consulendum Dominum, ex causa probabili absentem, poterit procurator appellare.

Idem Cantuarien. Archiepiscopo.

Dilectus filius magister L. rector ecclesie de Anna transmissa nobis petitione monstravit, quòd cum R. Presbyter contra ipsum causa studii Bononiae commorantem super eadem ecclesia ad iudices nostras literas impetrasset, eam auctoritate à iudicibus ipsis eodem rectore citato, procurator ipsius generalis ad omnia ejus tractanda negotia, pro eo, quòd competentem terminum, intra quem rectorem ipsum consuleret, utrum deberet condescendere vel cedere quaestioni, sibi concedere denegavit, pro eodem nostram audientiam appellavit.

Quocirca mandamus, quatenus si est ita revocato in irritum, &c.

CAP. XII.

Si reus recedit à iudicio, dimisso procuratore solummodo ad agendum, contumax est, & condemnatur in expensis.

Idem Episcopo Lexington.

Constitutis in pra. n. H. priore Sagien. & T. laico dilectum filium O. Subdiaconum nostrum super causa, quae inter ipsos super quadam summa pecuniae vertitur, concessimus auditorem: & infra. Quia prior super ipsa pecunia, in qua dictus T. eum sibi suae uxoris nomine teneri dicebat, recepto libello illicitiatus recessit, quandam procuratorem dimittens solummodo ad agendum, quem cum auditor ipse per mandatum procuratorium sibi datum ad defendendum priorem sufficientem non viderit, eum ex hoc reputans contumacem, ipso praefato T. in unam marcham sterlingorum condemnavit, taxatione praehabita in expensis b. & infra. Nos autem finem litibus imponere cupientes, & quòd ab auditore praefato factum esse dignoscitur adprobantes, mandamus, quatenus partibus convocatis, &c.

CAP. XIII.

Tenet iudicium agitatum, cum procurator revocato, si revocationem iudex & adversarius ignoraverunt, h. d. secundum communem intellectum & verum.

Idem.

Mandato procuratoris post litem contestatam à Domino revocato, si hoc ignorante iudice, vel ad verificatio factum fuerit, iudicium quod idem quasi procurator postmodum expertus est, ratum esse debet.

CAP. XIV.

Filius familiae potest esse procurator in iudicio, etiam ad futuras lites: & procurator datus cum pluribus simul in solidum, praesertim si preoccupavit negotium: scilicet si diverso tempore sua datur. Item procurator appellare debet à sententia, nisi ex causa excusetur: quo casu debet Domino nunciare de sententia: appellationem tamen prosequi non tenetur.

Idem.

Non injustè iudex processit, qui filium fa. in procuratorem admisit. Quamvis ad futuras controversias constitutum. Qui licet simul cum aliis datus fuerit, prius tamen procurationis officium occupavit. Quod fieri nequisset in procuratoribus diversis temporibus constitutis, quoniam dato posteriori, prioris

a Plenariam. b Vide lit. cum. no. ibi, ff. quod cuiusque unum ver. c

est procuratio revocata. Potuit quoque is, & debuit à sententia in eo, quod lata exiit contra ipsum, nostram audientiam appellare, vel (si iusta b causa excusabat eundem) saltem Domino contestari c, ut ad appellationis beneficium convolare. Licet appellationem profecti non teneretur inivit.

CAP. XV.

Procurator non versitatis, cuius majores & jurati sunt excommuniati, non repellitur ab impetrando, nisi illi in procuratorio sint expulsi, vel eorum auctoritate factum sit, vel ad id scienter sint admissi. h. d. & est decisio notabili & subtili.

Idem.

Consulti sumus, an constitutus ad impetrandum à communitate aliqua procurator, ab impetrando deberet excludi pro eo, quod majores & jurati d, per quos eadem communitas regebatur, tempore, quo inunctum fuit procuratoris officium, erant excommunicationis sententia innodati.

Taliter respondemus, quòd nisi essent illi in literis procuratoris expressi, vel aliorum auctoritate procuratoris & institutio facta fuisset, aut sciens eos esse tales, ipsa communitas una cum eis constituit eundem, non est procurator hujusmodi repellendus.

DE SYNDICO.

TITVLVS XXXIX.

CAP. I.

Religiosi debent habere syndicum, qui causas monasterii agat, defendat, etiam si operuerit) constituto illi salario.

Gregorius Papa Subdiac. f. desinistri Sicilia.

Sicut studii g nostri esse debet à litigijs forensibus monachos submovere, ita necesse est nostra provisione, quemadmodum negotia eorum disponi debeant, ordinare.

Pro qua re tibi præcipimus, quatenus cum Fausto loqui debeas, cui (si voluerit) constituto salario, monasterii generaliter debeas negotia commendare. Expedi enim pro parvo incommodo à strepitu causarum servos Dei esse quietos.

DE HIS, QUÆ VI, METVSVE CAUSA FIUNT.

TITVLVS XL.

CAP. I.

Si quis timore mortis, postea ratum non habens, religionem professus, exire, & matrimonium contrahere potest: secus si a principio, vel ex post facto libere consensisset.

Alexander III. Osen. Episcopo h, & priori sancta

Maria Casarugust.

Prælatum est ad audientiam nostram, quòd cum quidam nobilis & potens M. uxorem suam suspectam k haberet, milites sui ejus præcepto eam ad quandam sylvam ducentes, evaginato gladio occidere voluerunt: sed tandem pietate ducti, sub tali conditione pepererunt eidem, quòd in monasterio de Colobris l habitum susciperet monachalem: [1 & 7.] Episcopi vero missi à viro, ut ei velum imponerent, quia juvenis erat, & filium parvulum habebat, mutationem viæ suæ suspectam habentes, seorsum convenerunt eandem: quæ rem patefaciens, quòd mortis timor mona-

a Vid. l. si qui eam. s. ff. eod. b ut infirmitas, paupertas, vel justus metus. c id est, nunciare coram iudicib. l. si procurator. d Vid. l. i. ff. quod cuiusq. uni. & c. non ignores. de prob. e procuratoris. f lib. i. epist. 67. Regij. Petro. g C. i. eod. tit. in i. comp. h Restituta est à nobis vera scriptura, nam perperam ita prius legebatur, Exonen. Episc. & priori d. M. Casaria. i post conc. Later. p. 30. c. 13. & c. i. eod. tit. in i. comp. k suspectam scilicet de adulter. l Ita manifeste emendatur, sed fortassis Calabriæ. ni. Colubrii. ad. Tolobrii.

sterium intrabat, proposuit, & quòd inde quodcumque posset, exire: sed alter a Episcoporum (ut viri tyrannidi satisfacere videretur) mulieri velum imponere simulavit: tandem viro de medio sublato, prædicta mulier de monasterio exiens, alium maritum accepit: quos Gallagoritanensis Episcopus ad instantiam sororum, vinculo excommunicationis adstrinxit: [2 & infra.] Ideoque mandamus, quatenus prædictam mulierem & virum (recepto sacramento, quòd vestro debeant stare mandato) ab excommunicationis vinculo absolvatis: deinde tam mulierem, quam priorissam & moniales præscripti monasterii ante vestram præsentiam convocantes, si legitime probatum fuerit non timore mortis prædictam mulierem religionem intrasse, aut quòd fecit, postmodum ratum habuisse: ipsam ad monasterium redire, & habitum depositum reassumere b censura ecclesiastica compellatis.

[1 Quo auditio maritus ejus quia reservata erat ad vitam, grave plurimum tulit, sed tamen postmodum acquiescit, sicq. factum est quòd duos Episcopos Casarug. & Terracinen. ut eam benedicerent & illi velum imponerent, ad monasterium ipsum adduxit.]

[2 Ignorans penitus quomodo res processisset, quoniam utique sententiam ven. f. n. Terragonens. Archiepiscop. postea confirmavit. Nos igitur de prudentia & honestate vestra confidentes, causam ipsam experientia vestra duximus committendam, & sine debito terminandam.]

CAP. II.

Qui per metum amissionis patrimonii suo beneficio renunciat, illud repetere potest.

Idem Episcopo Vigornien.

Abbas sancti e Cadmundi d, à quo R. præsentiam alator patrimonium suum tenere dignoscitur, milites suos & Burgenles ad domum ejus (sicut accepimus) destinavit, qui eum à domo & universa possessione expellerent, nisi ecclesiam suam penitus abjuraret: quòd cum idem R. tali modo coactus fecisset, Abbas alii concessit supradictam ecclesiam. Unde quia quæ metu & vi fiunt, de jure debent in e irritum revocari: mandamus, quatenus prædicto R. cum integritate restituas universa.

CAP. III.

Qui terrore laicorum electioni de se facta renunciat, si renunciatio juramento vel fide firmata non sit, regimini, ad quòd electus erat, præfari poterit.

Cælestinus III.

Ad aures nostras f te significante pervenit, quòd electus quidam in plebanum cujusdam ecclesie ad errorem laicorum renunciavit electioni, quæ de ipso fuerat à clericis, uno excepto, unanimiter celebrata: [1 & 7.] Tux igitur discretioni præsentibus innotescat, quòd renunciatio facta ad terrorem laicorum (nisi forte juramento, vel fide interposita, sit confirmata) non impedit quo minus is, qui renunciavit ecclesie, ad cujus regimen prius erat electus, præficiatur eodem.

[1 Is autem qui dissensum in electionem ad sedem Apostolicæ vocem appellations emisit. Ideoq. consulere voluisti si renunciatio facta ad terrorem laicorum impediatur quo minus ad regimen prædictæ ecclesie si quis fuerit prius electus assumi debeat, & si ejus appellatio valeat quæ se non electurum juravit, & ne alii eligerent, appellavit.]

CAP. IV.

Qui per metum, qui cadere potuit in constantem virum, beneficio suo renunciare juravit, & renunciavit, illud repetere potuit.

Innocent. III. Decano & Subdiacano Lincoln.

a Tirasnensi scilicet, nam hic cum Casarugustano velum imponet, ut patet ex integra. b resumere. c post Concil. Lateranen. part. 22. cap. 7. & c. 2. eod. tit. in i. comp. d Eadmundi. e Vide leg. cum gloss. C. & ff. eod. Item Sor. infra 211. f Cap. i. eod. tit. in 2. compil.

